

Yliopistokoulutuksen kokonaisuuden johtaminen

Avoimien yliopistojen neuvottelupäivät
Hannu Sirén
29.9.2010

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Yliopistouudistus

- Hallinto
- Johtaminen
- Rahoitusmalli
- Muu ohjaus

Yliopistolaki

- Aiempaa vahvemmin elinikäinen oppiminen
- Nivoutuu perustoimintoihin
- 2 §: "Yliopistojen tehtävänä on... Tehtäviään hoitaessaan yliopistojen tulee edistää elinikäistä oppimista, toimia vuorovaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa sekä ..."
- Tuli mukaan yliopistojen rahoitusmalliin perusrahoitusta määrittävänä tekijänä

Avoin yliopisto-opetus

- Merkittävä yhteiskunnallisen tasa-arvon edistäjä
- Antaa mahdollisuuden korkeimpaan opetukseen samantasoisena koulutustaustasta riippumatta muillekin kuin opiskelu-oikeuden tutkintoon saaneille
- Osa yliopiston yhteiskuntavastuuta; vastuu toiminnan suuntaamisesta niille, joilla ei muutoin mahdollisuutta korkeimpaan opetukseen
- Erityisen tärkeää on huolehtia tarjonnan alueellisesta kattavuudesta; yhteistyörakenteet korkeakoulujen kesken sekä yhteistyörakenteet muiden oppilaitosten kanssa
- Toiminnan suunnittelu yhdessä alueiden kehittämisvastuussa olevien kanssa
- Valtion erityinen intressi tukea em. asioita; mm. rahoitusmalli
- Yliopistojen mietittävä missä määrin ne voivat hyödyntää avoimen yliopisto-opetuksen suorituksia opiskelijavalinnoissaan, "second chance"

OKM:n ja opetuksesta vastaavien vararehtoreiden tapaamiset

6.11.2008

- "Keskustelussa arvioitiin yliopistouudistuksen edellyttävän aiempaa huomattavasti suuremman huomion kiinnittämistä opetuksen ja opintojen kehittämiseen. Uudistus on lähtökohdiltaan toistaiseksi painottunut tutkimuksen kehittämiseen ja hallintoon. Opetusta koskeva päätöksenteko on varsin hajautettua, mutta uudistus ohjaa keskittämään päätöksentekoa ja rakenteita, jotta yliopiston sisällä jäsentyy, miten koulutuksen tasosta ja laadusta vastataan eri tasoilla ja miten opetus resursoidaan yliopistojen sisäisessä rahoitusjärjestelmässä. Tarve opetuksen johtamiseen ja sen kehittämiseen on ilmeinen. Sisäisten seurantajärjestelmien ja indikaattorien kehittämistä tarvitaan opetuksen johtamisen tueksi. Opetuksen ja opintojen kehittämistä tukevat rakenteet edellyttävät selkeyttämistä."

Yliopistojen muuttuvat käytänteet opetuksen johtamisessa

Esim. Helsingin yliopisto: Opetuksen ja opintojen toimenpideohjelma 2010-2012

- "Tiedekunnat selvittävät omien koulutusalojensa täydennyskoulutus- ja erikoistumisopintojen tarvetta sekä laativat suunnitelman, miten koulutustarpeeseen voidaan vastata yhteistyössä aikuiskoulutuksesta vastaavien tahojen, kuten Palmenian, kanssa. Suunnitelmassa otetaan huomioon myös täydennyskoulutuksena käytettävissä olevat erilliset opinnot ja avoimen yliopiston opinnot. Lisäksi selvitetään toiminnan resursointi."

Eräitä käsitteitä

Tutkinnot

- määrittäytyy lain ja tutkintoasetusten kautta
- yliopisto päättää itse mitä tutkinnot pitävät sisällään ja miten niistä päätetään

Tutkinnon osat

- niistä päättäminen osa sitä prosessia, jossa tutkinnoista päätetään
- avoin yliopisto-opetus, erilliset opinto-oikeudet, täydennyskoulutus, joka sisältää tutkinnon osia
- ajatuksena tarjota yliopistotasosta opetusta muillekin kuin tutkintoon johtavassa koulutuksessa opiskeluoikeuden omaaville
- vastuu tutkinnon osien sisällöstä, laadusta ja tasosta yliopistolla, vaikka niiden järjestämisestä avoimena yliopisto-opetuksena olisi sovittu jonkun oppilaitoksen kanssa

Avoimen yliopisto-opetuksen järjestämistavoista

Yliopisto järjestää itse avoimen opetuksen

- Suoritusrekisteriin tulisi tulla merkintä siitä, että henkilö x on suorittanut tutkintosäännön mukaisesti sen ja sen tutkinnon osan

Yliopisto sopii muun oppilaitoksen kanssa tutkinnon osien järjestämisestä

- Vastuu toiminnan laadusta ja tasosta yliopistolla samassa laajuudessa kuin em. tapauksessa
- Tulisi järjestää siten, että
 - yliopisto kirjoittaa todistuksen ja merkitsee suorituksen tutkinnon osan suorittamisesta rekistereihinsä
 - henkilön tullessa tutkinto-opiskelijaksi yliopistoon ei ole kyse aiemmin suoritettujen hyväksilukemisesta vaan jo suoritettua tutkinnon osasta